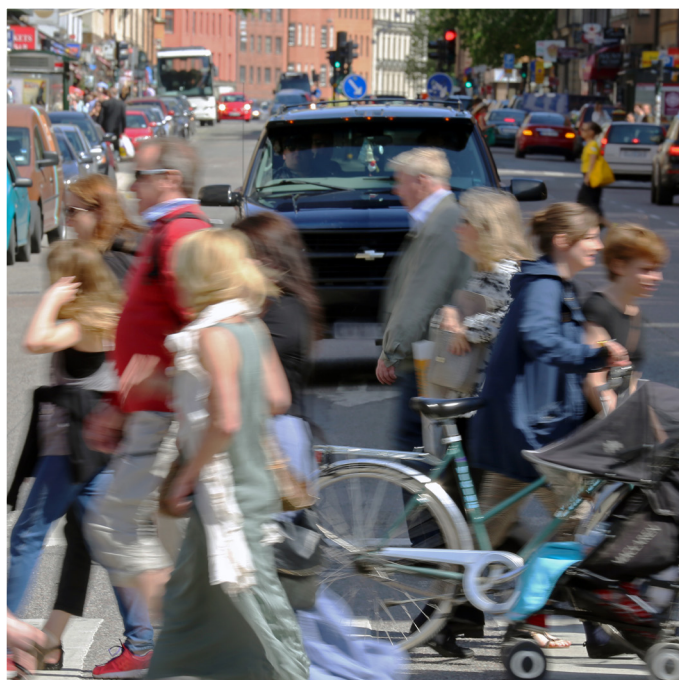

Ett liberalt manifest för Stockholmsregionen

Möjligheternas storstadsregion

Antaget av förbundsmöte 5 februari 2022

Ett liberalt manifest

I din hand håller du ett **Liberalt manifest för hela storstadsregionen**. Det är en ovanlig text. Till skillnad från många andra texter från politiska partier är det här inte en lista med sakpolitiska förslag som vi vill genomföra under nästa mandatperiod. Det här är istället ett försök att förklara vad vi egentligen vill uppnå med vårt politiska arbete och med alla våra enskilda förslag tillsammans. **Det är en vision om en möjligheternas storstadsregion.**

Vi tror att det är viktigt att makthavare har en sammanhängande och långsiktig idé om vilken värld och vilket samhälle de vill se. **För oss är principer, värderingar och större idéer viktiga.** Alla politiska beslut fattas i brytpunkten mellan olika intressen, sakförhållanden och tungt vägande värderingar. En politiker utan principer och en tydlig vision blir principiös och osammanhängande. Vi menar också att väljare har rätt att känna till vad de som söker deras förtroende har för långsiktiga visioner. Alla beslut som fattas under en mandatperiod kan inte förutses och får inte plats i ett traditionellt valprogram. De värderingar som kommer att vägleda i de beslut som fattas måste istället synliggöras till exempel i ett sådant här manifest. Då kan var och en göra ett så välgrundat val som möjligt.

När du läser manifestet så vill vi att du fokuserar på själva texterna snarare än de punktade förslagen, så har vi själva gjort. Förslagen finns där som exempel på politik som går i den riktning texterna målar upp. De är inte alltid de viktigaste enskilda sakpolitiska förslagen, även om vi såklart vill genomföra dem, utan är istället just exempel på det som förs fram i texterna. Om du vill läsa fler sakpolitiska förslag från Liberalerna så finns de enkelt tillgängliga på vår hemsida [Liberalerna.se](https://liberalerna.se).

Innehåll

Stockholm – en storstadsregion att älska.....	3
En storstadsregion av mångfald i samspel	5
En storstadsregion där individen har frihet att utvecklas	7
En ständigt nyskapande storstadsregion	9
En storstadsregion för framtidens generationer	11

Arbetsgrupp:

Ordförande Joar Forssell

Huvudsekreterare Lennart Nordfors

Nancy Mattsson, André Nilsson, Tobias Hammarberg, Romina Pourmokhtari, Oscar Wåglund Söderström,
Robert Beronius, Moa Rasmusson, Mikael Persson

Stockholm – en storstadsregion att älska

Stockholm är möjligheternas region. Här finns storstadsregionens speciella förutsättningar för människor att leva fritt och kunna förverkliga sina drömmar.

Samtidigt finns mycket att förändra och utveckla. Friheten omfattar inte alla i vår region. Vissa kan ta del av möjligheterna samtidigt som några är i utanförskap. Friheten kan stärkas för alla om hinder för att regionen ska ta ytterligare kliv i liberal riktning undanröjs. Regionen står inför stora framtidsutmaningar.

En storstadsregion att älska och utveckla. Liberalers vision är att den frihet som regionen har att erbjuda ska bli större och omfatta alla. Stockholmsregionen ska växa i samklang med både människor, klimat och miljö.

Stockholmsregionen erbjuder mångfald – en förutsättning för de många möjligheternas existens.

Här finns stor variation av företag, forskning, utbildning och arbetsgivare. En bred, differentierad och dynamisk arbetsmarknad. Här ser vi mångfald livsstilar, idéer och möjligheter samspela. Här finns människor med olika drömmar, bakgrunder och färdigheter. Det medför att varje enskild människa ges större möjligheter att

söka sin framtid och utveckla sin särart. Och att vi kan agera än kraftfullare tillsammans för att nå gemensamma mål. Mångfalden är en resurs både för individen och för det gemensamma.

Här finns en rikedom av olika miljöer – från den stora stadens täthet, över skärgårdskommunernas kustmiljöer till ytterstaden i gränslandet mellan naturen och stadskärnans vimmel.

En internationell storstadsregion. Som blickar utåt och som spelar roll också utanför landets gränser. En region dit människor söker sig. Som tillfälliga besökare eller för att leva sina liv. En mötesplats där många olika livsfarenheter möts och många olika språk talas.

Stockholmsregionen erbjuder närhet och täthet. Närheten till tjänster, till handel, till jobb, till kultur, till nöjen och till rekreation är särskilt stor. I Stockholmsregionen finns valet mellan att bo med det samlade utbudet och många möjligheterna direkt utanför dörren. Eller så finns valet att bo utanför själva storstadskärnan, där möjlighet ges att leva i en mer småskalig och naturnära miljö, med närhet till storstadens utbud av arbetsplatser, tillväxt och kultur.

Stockholmsregionen står för öppenhet och utveckling. Mångfalden, närheten och en öppenhet mot omvärlden driver ständig utveckling och utbyte av information, kunskap och ekonomi. Det skapas ständigt nytt. Uppfinningar, nya lösningar, moden, smakriktningar och livsstilar. Som kunskapsregion ligger Stockholm långt fram i utvecklingen. Här lanserar företag nya tjänster och ny teknik, där vissa har erövrat världen. Här ligger vi i framkant när det gäller att skapa morgondagens smarta och hållbara stad.

En Stockholmsregion som ger frihet. Mångfalden, tätheten och öppenheten skapar tillsammans möjligheter för människorna att skapa sina liv. Att välja sin framtid. Att ngemensamt utveckla samhället till något bättre. Det är därför storstadsregionen utövar lockelse: många flyttar hit för att få utvecklas och ta del av Stockholmsregionens möjligheter.

Vår liberala strävan är att Stockholmsregionen ska bli ännu mer av möjligheternas storstadsregion. Kort sagt: detta program presenterar hur vi vill att Stockholm ska bli ännu mera Stockholm.

En storstadsregion av mångfald i samspel

Vi hyllar mångfalden. Ett samhälle där den enskilda människan har frihet att välja och utforma sitt eget liv är också ett samhälle av mångfald. Där individer kan besluta om sin framtid enskilt eller tillsammans med andra. Där många idéer finns och kan brytas mot varandra i möten och samarbeten. Där det finns människor med många olika erfarenheter och bakgrunder som tillsammans bidrar till utveckling.

Liberal mångfald är när människor av många olika slag förenas i ömsesidig respekt, utbyte och tilltro till gemensamma spelregler – oavsett kön, sexuell läggning, socioekonomisk ställning, etnisk eller personlig bakgrund. Och där det är lätt att mötas på många olika slags mötesplatser – i kulturupplevelser, i idrotten, på arbetsplatsen, i nöjesutbudets vimmel och i stadens offentliga rum.

Mångfaldens motsats är framväxten av mer eller mindre homogena parallellsamhällen. Utanförskap och segregation reser murar och skapar ofrihet för den enskilde. Höga trösklar in till bostads- och arbetsmarknaderna skapar effektiva hinder för många. Ojämligheterna i kvalitet, tillgång till lärandets bildningens förebilder och studiero mellan skolor motverkar alltför många ungdomars möjlighet att bygga sin framtid.

Det absoluta flertalet vill leva ett liv där de är en del av Stockholm och Sverige och kan ta del av det staden som helhet har att erbjuda. Alltför många hindras av höga trösklar.

Mångfald i storstadsregionen Stockholm är också att det finns många olika livskraftiga regionala kärnor. Där var och en av dessa kärnor har sin styrka, sin identitet och sina speciella möjligheter för dem som bor och verkar där. En flerkärnig region skapar fler mötesplatser. Den ger lokal variation och fler arenor och marknader för utveckling. Så bidrar flerkärnighet till kraft och utväxling – vare sig det gäller innovation, kultur eller näringsverksamhet.

Flerkärnighet är en förutsättning för att 15-minutersstaden, där de flesta av vardagsbehoven finns inom 15 minuters gång- eller cykelavstånd från boendet, ska kunna förverkligas för de många.

Stockholmsregionen ska bli en ännu starkare flerkärnig region; en region bestående av flera livskraftiga kärnor av service, kultur, sociala mötesplatser och som är noder för kommunikationer. Kommunikationerna mellan olika regiondelar, städer och tätorter utanför storstadscentrum ska bli effektivare och följa regionens expansion.

Barriäreffekter, så väl fysiska som sociala och ekonomiska, mellan stads- och regiondelar ska tas bort. Visionen är en region som är i genuin mening integrerad och inkluderande.

NÅGRA AVGÖRANDE INSATSER:

Säkra tryggheten – bekämpa hatbrott, rasism, kriminella nätverk. Alla delar av Stockholmsregionen ska vara trygga och säkra. Det betyder att samverkan mellan skolan och samhällets rättsvårdande och sociala funktioner måste stärkas. Det betyder också att kampen mot hatbrott, kriminella nätverk och hedersrelaterat våld ska prioriteras och att skyddet för hotade religiösa och kulturella institutioner ska stärkas.

Integration genom civilsamhället. Egenförsörjning är avgörande för integrationen. Samtidigt krävs mer: civilsamhället spelar också en nyckelroll. För att ge gemenskap och för att komma in i samhället. Ett starkt socialt nätverk kan också underlätta när det gäller att få jobb. Detta är i grunden inte något som stat eller kommun kan garantera, men politiken kan skapa bättre förutsättningar för ett starkt civilsamhälle som verkar integrerande.

Bygg ihop stadsdelar och planera för vitala offentliga rum. Att i den fysiska planeringen motverka barriäreffekter mellan stadsdelar ska vara prioriterat. Att bygga ihop stadsdelar ökar tillgängligheten, den sociala integrationen och det ekonomiska utbytet. Med en tätare struktur får Stockholms ytterstad starkare urbana kvaliteter. Det blir fler restauranger, ett mer levande gatuliv och en starkare känsla av trygghet. Det offentliga rummet ska vara öppet för alla, inte planeras för någon viss grupp – en liberal stadsplaneringspolitik är inkluderande.

En flerkärnig region. De planer som finns för att stärka regionens flerkärniga karaktär bör genomföras. Dessa stadskärnor bör utformas med levande och varierande kvartersstruktur, ges ett unikt innehåll och bli uttryck för levande näringsliv och samhällsservice. Utbyggnaden av flerkärnighet är vitalt för att nå en fungerande bostads- och arbetsmarknad som ger fler nya möjligheter.

En storstadsregion där individen har frihet att utvecklas

Stockholmsregionen ska erbjuda alla möjligheterna att finna sin väg, göra sina personliga val och utveckla sin framtid. Det kan bara ske i en miljö av öppenhet och tolerans.

En öppen och utåtblickande miljö och där kulturskapande i frihet erbjuder möjligheter till ständigt nya upptäckter, lärande och intryck. Ett levande kulturutbud där många röster hörs och där politiken håller armlängds avstånd till de kulturuttryck som skapas är alltså en grundförutsättning.

Liberalismens huvudmotståndare är de som gör skillnad mellan olika grupper av stockholmare eller som vill krympa kulturens uttryck till att tjäna förutfattade meningar om vad vi ska tro och tänka.

Friheten – livschanserna – ska vara reella. Inte endast en formell frihet som bara vissa kan åtnjuta i kraft av sin styrka, sitt kön, sin bakgrund, ålder eller avsaknad av funktionsnedsättning.

Lika livschanser: det är denna övertygelse som gör oss inte bara till liberaler, utan till socialliberaler. Som bildat grund för vår ständigt pågående kamp för jämställdhet och för social rättvisa.

Det ställer krav på en skola som håller hög och jämn kvalitet oavsett var i Stockholmsregionen som den är belägen. Där alla barn och ungdomar får kunskaper och möjligheten att upptäcka sig själva. Och där möjligheterna att välja mellan många skolor av god kvalitet är goda.

Lika livschanser förutsätter också en smidig och rörlig arbetsmarknad där det är lätt att få och byta jobb oavsett bakgrund, som behandlar kvinnor och män lika och som inte diskriminerar. Liksom en bostadsmarknad med en mångfald boende- och upplåtelseformer som möjliggör för de unga eller nyinflyttade att snabbt etablera sig i regionen och ger möjlighet att växla boende efterhand som livet skiftar.

Det förutsätter, inte minst, en grundläggande trygghet och säkerhet mot brott. Att kvinnor kan känna säkerheten att röra sig fritt oavsett tid på dygnet. Att unga pojkar kan känna trygghet mot övergrepp och rån. Och där alla kan känna trygghet i vardagen oavsett i vilken stads- eller regiondel de bor eller väljer att röra sig.

På alla dessa punkter ser vi utmaningar. Skolan är inte jämlik. På vissa håll fungerar den utmärkt. På andra håll finns stora problem. Arbetsmarknaden i Stockholm präglas, liksom resten av landet, av stora svårigheter för den som ska etablera sig och ofta av höga trösklar för den som vill sadla om. Bostadsmarknaden plågas av bristande dynamik och långa köer som låser fast och låser ute. Brottsligheten har inom vissa områden nått en nivå där grundläggande trygghet saknas och tilliten till varandra och resten av samhället undermineras.

Vår Stockholmsregion är en region där alla erbjuds lika livschanser. Där alla kan ta del av de möjligheter storstadsregionen har att erbjuda – också den som är årsrik eller funktionsvarierad. Eller den som nyligen kommit hit, som idag inte har det så bra ekonomiskt ställt eller som vuxit upp i en miljö som inte stimulerat till studier.

NÅGRA AVGÖRANDE INSATSER:

Digitalisera planeringen mera. Nybyggnationen av bostäder ska öka. En väg är att snabba upp plan- och tillståndsprocesserna genom ökad digitalisering, fler planhandläggare, bättre samarbete mellan myndigheterna, såväl kommunala som statliga. Ökad digitalisering och tillgång till indata öppnar också upp för att fler byggaktörer ska få fram och ta fram förslag på nya detaljplaner själva – då breddas kompetensbasen och det skapas incitament för att arbeta effektivt genom hela planprocessen.

Mer blandade boendeformer. Både hyresrätter, bostadsrätter och ägarlägenheter behövs för att skapa bostadsområden av ökad mångfald. De boende ska enkelt kunna välja den typ av boendeform de anser passar just dem. Ombildningar ska tillåtas i våra miljonprogramsområden, där hyresrätterna idag dominerar. Det ska också finnas hyresrätter där ägda boendeformer idag dominerar, liksom nya bostadsrätter och stadsradhusområden där det finns underskott på ägda bostäder. En ny så kallad egnahemsrörelse borde etableras.

Underlätta inträde på arbetsmarknaden. En dynamisk och öppen arbetsmarknad är huvudsakligen beroende av rikspolitiken. En reformerad LAS är ett exempel på insatser som ökar möjligheten för fler, som idag befinner sig utanför arbetsmarknaden, att få jobb. Men det finns samtidigt saker som kan kommuner och regioner, i sin egenskap av arbetsgivare, kan göra. En sådan insats är att ge de ungdomar som står längst från arbetsmarknaden företräde till sommarjobb. Kommunala jobbcenter underlättar kontakt mellan arbetsgivare och jobbsökande. Kommunerna ska också se till att kontakten med företag i exempelvis tillståndsärenden löper smidigare.

Särskild satsning på skolor i utsatta områden. Varenda skola måste vara riktigt bra om vi ska kunna möta framtiden och ge alla samma livschanser. Där utmaningarna är som störst – i utsatta områden – måste skolor prestera ännu bättre. Där behövs de allra skickligaste skollärarna och lärarna. Ett sätt att arbeta mot det målet är att införa särskilda karriärtjänster i de skolor som möter de största utmaningarna. Skolornas roll som mötesplatser i lokalsamhället, för exempelvis kultur och idrott, bör stärkas.

Fler skolor ska medverka till integrationen. Kommunala skolor ska i viss omfattning kunna frångå närhetsprincipen för att få till stånd en jämnare fördelning av nyanlända och asylsökande bland eleverna. Ett aktivt skolval bör införas i samtliga regionens kommuner.

En ständigt nyskapande storstadsregion

Vår Stockholmsregion står aldrig stilla. Den är ständigt på väg in i det nya. För oss liberaler är inte detta bara ett faktum. Det är något önskvärt. Det är den liberala idén om öppenheten: att det ständigt finns nytt att lära, att utveckla, att pröva.

En internationellt orienterad storstadsregion som Stockholm, med sin särskilt starka position i Norra Europa, är en plats som äger särskilt goda förutsättningar för förverkligandet av en sådan liberal vision. Här finns kunskandet, företagen och avancerade marknader som gärna tar till sig det nya. Som inte bara drar nytta av internationella framsteg, utan bidrar till dem.

Stockholm tillhör de starkaste kunskapsregionerna med sina många högre lärosäten och universitet. De är viktiga för Sveriges konkurrenskraft och för den grundforskning som sätter vårt land på kartan. De är också viktiga för regionen som sådan och har en regional roll att fylla. De kan skänka regionen attraktivitet för både människor och företag och är en viktig del av Stockholms identitet. De öppnar staden mot Europa och världen och spelar en viktig roll i dess internationalisering.

Stockholmsregionen är också, och ska vara, en ledande företags- och entreprenörsregion.

Här finns stora, världsledande företag – ofta byggda kring innovationer som visat sin styrka sedan många år tillbaka. Här finns den nya generationens entreprenörer med företag byggda på nya idéer inom områden som digital teknik eller bioteknik, där vissa redan är världsnamn. Här finns mindre och medelstora företag som skapar nya upplevelser, tjänster och produkter och driver utvecklingen inte bara i Sverige. Här finns handel som ständigt förnyar sitt utbud och finner nya nischer.

Som liberaler ser vi individen. Vi ser att bakom varje nytt företag, bakom varje ny upptäckt som för kunskapen framåt och inom varje framgångsrikt, etablerat företag finns enskilda människor. Att, till exempel, vara för företagsamhet men kritisk mot företagare är en själv motsägelse. Som liberaler ser vi människor som drivs av nyfikenhet, en vilja till risktagande och att förverkliga en vision. Eller helt enkelt att finna ett jobb där man känner engagemang för arbetets innehåll och trivs med sina arbetskamrater.

Den anda av öppenhet som vi vill ska präglade Stockholmsregionen är både en förutsättning och en attraktionsfaktor för skapande människor. Och ansträngning och risktagande ska löna sig – ett viktigt ingångsvärde för skattepolitiken.

Öppenheten mot omvärlden förutsätter också goda kommunikationer och tillgänglighet. Det ska vara lätt att ta sig till och från Stockholmsregionen vare sig det gäller människor eller gods. Vi vill se flyg med betydligt fler direktlinjer till både Europa och globalt. En hamn som är en viktig port för både besökare, varor och tjänster. En tågtrafik som knyter allt närmare kontinenten med fler direktlinjer och färre krav på tågbyten.

Goda villkor för både forskningen och företagsamheten är en förutsättning för den ständigt nyskapande storstadsregionen. Ska de kunna spela denna roll fullt ut krävs att vi kommer tillrätta med de ofta alltför byråkratiska rutinerna avseende tillstånd och regler. Regionen kan vidareutveckla sin roll som pådrivare av innovation genom upphandling. Och kopplingarna mellan lärosätena och deras närmiljö, regionen, ska stärkas till ömsesidig nytta.

NÅGRA AVGÖRANDE INSATSER:

Bättre förutsättningar för huvudkontor och forskningscentrum. Stockholmsregionen ska vara globalt attraktivt för både företag och forskningscentrum. Från regionens och kommunens sida kan vi bidra med en effektiv infrastruktur, goda skolor och attraktiva boendemiljöer. Regionen är redan idag en av världens ledande kunskapsregioner vilket ska framhållas i den globala kommunikationen av regionens förtjänster.

Fler branschkluster. Branschkluster, där många företag i samma bransch återfinns på samma plats, driver innovation. De är beroende av närhet till lärosäten av hög klass, spetskompetens att anställa och goda inrikes och utrikes kommunikationer. Kommunerna i Stockholmsregionen kan bidra med att säkra sådana förutsättningar och ett utnyttjande av marken som främjar sådant företagande, såväl existerande företag som start-ups.

Riv byråkratiska hinder som stoppar Stockholmsregionens småföretag och start-ups. Den som följer sina drömmar och skapar nytta för sina medmänniskor genom att starta och driva ett eget företag ska uppmuntras, inte motverkas. I dag kan tillsyns- och myndighetsprocesser sätta hinder för småföretag på ett sätt som både skadar individen och regionens konkurrenskraft. Det ska vara lätt, även för små företag, att delta i offentlig upphandling och alla företag ska ha rätt till en kontaktperson som samlar och gör det lättare att överblicka alla tillstånds- och myndighetsprocesser som krävs av kommunen.

Stockholmsregionen ska vara attraktiv för utländsk arbetskraft och studenter. En väl fungerande inre EU-marknad är av ovärderlig betydelse för Stockholmsregionen. Regionen ska också vatra attraktiv för utländsk arbetskraft och studenter som söker sig till våra lärosäten från platser utanför EU/EES. Regionen bör trycka på rikspolitiken så irrationella regler, som idag kan tvinga människor avsluta sin anställning i Sverige på grund av triviala misstag från arbetsgivaren undanröjs. Tillgången till studentbostäder – både för studenter från Sverige, EU/EES och andra länder – ska vara god. Ägarlägenheter och en väl fungerande marknad för andrahandsuthyrning kan också bidra.

En storstadsregion för framtidens generationer

Stockholmsregionen har genom åren genomgått en rad stora förändringar. För många år sedan var staden en viktig handelsplats i Östersjöregionen och i Nordeuropa. I samband med den snabba industrialiseringen var regionen en motor i det svenska tillväxtundret. På senare tid har vi sett omvandlingen till en av Europas och världens ledande kunskaps- och tjänstestäder.

Vid samtliga tillfällen har Stockholmsregionen visat sin styrka när det gäller att vara en plats för öppenhet och förmåga att tänka nytt. Vid samtliga dessa tillfällen har det nya inneburit framsteg och förbättring.

Det handlar inte bara om innovation utan också om omvandling: att förverkliga det nya och samtidigt göra sig av med de delar av det existerande som stått i vägen för breddat och välstånd, som slösat med knappa resurser eller som cementerat ofrihet.

Nu står Stockholmsregionen mitt uppe i nästa stora omvandling: den mot att bli den hållbara och smarta storstaden. Att, även denna gång, visa vägen. Det sker av nödvändighet – miljön och klimatet är den stora överlevnadsfrågan. Samtidigt är vi som liberaler övertygade om att den innebär framsteg och förbättring – i termer av hälsa, miljöupplevelser och möjlighet till nya, ännu oprövade sätt att leva sitt liv.

Liberaler har alltid omfattat en framstegstro. En tro på människans problemlösningsförmåga, på förmågan att utveckla nya, vetenskapligt grundade, kunskaper och att tänka nytt. Ett tydligt exempel är den snabba tekniska utvecklingen avseende hållbar teknik. Den visar hur företagsamma människor i större och mindre företag, med sina lösningar, och samhället i övrigt, med sina krav, i samverkan kan driva fram nya lösningar.

Att lösa klimatkrisen och uppnå hållbarhet kräver sådan samverkan och framstegstro. Tillbakablickande och fokus på restriktioner kan aldrig erbjuda en lösning.

Storstaden har särskilda förutsättningar att vara hållbar. Här finns storskaliga tekniska system för sådant som vatten, energi och avfall. Här finns underlag för en effektiv kollektivtrafik. Utmaningen är nu att utnyttja dessa förutsättningar och driva dem ett steg till: där en för alla tillgänglig digital infrastruktur smälter samman med den fysiska infrastrukturen.

Att förverkliga visionen om den smarta, sammankopplade, utsläppsfria och resurssnåla storstaden.

NÅGRA AVGÖRANDE INSATSER:

Utveckla den hållbara, smarta staden. Stockholmsregionen ska vara världsledande när det gäller att med modern teknik bidra till effektivare infrastruktur och transporter, utveckling av klimatsmart energiproduktion, avveckling av användning av fossil energi samt intensifiera utbyggnaden av regionens flerkärnighet.

Säkerställ energiförsörjningen i regionen. Den växande regionens energibehov kommer att öka. Vi måste säkerställa att regionen har tillgång till fossilfri el och energi dygnets alla timmar, årets alla dagar. Det innebär dels en förstärkning av elnätet, dels en utbyggnad av såväl den reglerbara såväl som den väderberoende fossilfria produktionen i regionen.

Stockholmregionen ska ges ökad motståndskraft. Klimat- och miljöutmaningar, i form av längre varm- och torrperioder liksom ökande skyfalls- och översvämningsproblem, ska i högre grad ges systemiska lösningar. Offentliga miljöer ska utformas för ökad svalka och bättre hantering av vatten. Den samhällsnödvändiga infrastrukturen, där VA-system och avfallshantering ingår, ska vidareutvecklas och utökas att också omfatta grön- och blåstruktur (det vill säga områden där t ex parker, naturmark och vatten samspelar med bebyggda miljöer).

Utveckla och slå vakt om den biologiska mångfalden. Spridningen av ämnen som övergöder och smutsar ned vattendrag, sjöar och Östersjön ska motverkas. Dricksvattentäkt Mälaren ska särskilt skyddas. Tätortsnära grön- och blåområden ska fortsatt beaktas i planeringen.